

РОЗДІЛ 5. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В ОСВІТІВИКОРИСТАННЯ ВЕБРЕСУРСІВ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ
ІНШОМОВНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВUSING WEB RESOURCES FOR IMPROVING
FOREIGN LANGUAGE SKILLS OF FUTURE PROFESSIONALS

У статті досліджено проблему використання вебресурсів для вдосконалення іношомовних умінь майбутніх фахівців. З'ясовано, що комп'ютерні інформаційні технології в освітньому контексті надають зростаючий арсенал інструментів для оперування цифровими даними, тобто доступ до широкого спектру та різноманітності контенту, що лежить в основі інформаційного середовища. У дослідженні доведено, що для студента як майбутнього фахівця, який вивчає іноземну мову, інтернет-ресурси мають вагоме значення, бо допомагають вирішувати цілу низку завдань: 1) доступ до автентичних джерел (оригінальних текстів, аудіо- і відеоматеріалів, іношомовних газет тощо); 2) спілкування онлайн із носіями мови: сайти для вивчення і практики іноземних мов; 3) онлайн-навчання іноземних мов, курси професійної перепідготовки у сфері іноземних мов; 4) оперативний доступ до навчальної та довідкової інформації: електронних словників, енциклопедій, навчальних посібників, довідників тощо; 5) переклад іношомовної інформації для первинного ознайомлення з текстом; 6) тестування на знання мови в режимі онлайн тощо. Визначено, що найбільш оптимальним способом вивчення англійської мови є мовно-мовленнєва практика з носієм мови, тому розглянуто найактуальніші вебресурси, де кожен студент зможе підібрати для себе цікавого співрозмовника, здійснити акт комунікації іноземною мовою і вдосконалити свої мовні навички (Busuu, Livemocha, Lang-8, ITalki, My language exchange тощо). У розвідці доведено, що використання онлайн-ресурсів дозволяє: а) здійснити пошук текстових, графічних і аудіовізуальних матеріалів на різні теми; б) зробити лінгвістичний аналіз усного та письмового дискурсу англомовної аудиторії; в) забезпечити організацію дистанційних мовних курсів тощо. Інтернет-ресурси дають унікальну можливість користуватися автентичним контентом і спілкуватися з носіями мови, тобто створюють сучасне освітнє середовище, що характеризується багатьма природними ознаками. Використання вебресурсів стимулює активний пізнавальний інтерес студентів, відповідає вимогам організації доступного освітнього середовища, дозволяє вибудувати індивідуальну навчальну траєкторію, сприяє підвищенню ефективності засвоєння лінгвістичного матеріалу, надає студентам розширені можливості отримання іношомовного матеріалу в різ-

них форматах і в комфортному режимі завдяки автоматизації рутинних операцій і об'єктивізації контролю знань.

Ключові слова: вебресурс, електронний словник, іношомовні вміння, комп'ютерні інформаційні технології, носій мови, іношомовне середовище.

The article deals with the problem of using web resources to improve foreign language skills of future professionals. It is discovered that computer information technologies in the educational context provide an increasing arsenal of tools for operating digital data, that is, access to a wide range and variety of content underlying the information environment. The study proves that for a student as a future professional that learning a foreign language, Internet resources are important because they help to solve a range of tasks: 1) access to authentic sources (original texts, audio and video materials, foreign newspapers, etc.); 2) online communication with native speakers: sites for learning and foreign language practice; 3) online foreign language teaching, courses of professional retraining in the field of foreign languages; 4) quick access to educational and reference information: e-dictionaries, encyclopedias, manuals, reference books, etc.; 5) translation of foreign language information for initial acquaintance with the text; 6) online language testing, etc. It is determined that the most effective way to study English is language practice with native speakers, therefore the most recent web resources (Busuu, Livemocha, Lang-8, ITalki, My language exchange, etc.), where each student can find an interesting interlocutor, perform an act of communication in a foreign language and improve language skills are considered. The article proves that using online resources allows: a) to search for text, graphic and audiovisual materials on various topics; b) to make linguistic analysis of oral and written discourse of the English speaking audience; c) provide the organization of distance learning courses, etc.

Internet resources give a unique opportunity to use authentic content and communicate with native speakers, that is, they create a modern educational environment that characterized by many natural features. Using web resources stimulates the students' active cognitive interest, meets the requirements of the organization of accessible educational environment, allows to create an individual educational strategy, increases the efficiency of the acquisition of linguistic material, helps students to find advanced opportunities to get a foreign language material in various types and in a comfortable mode thanks to the automation of routine operations and objectification of knowledge control.

Key words: web resource, e-dictionary, foreign language skills, computer information technology, native speaker, foreign language environment.

УДК 372.881.111.1:004.738.5

Лобачова І.М.,
канд. філол. наук,
доцент кафедри теорії і практики
початкової освіти
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»

Постановка проблеми в загальному вигляді. На сьогодні процес комп'ютеризації охопив усі сфери людської діяльності, тому важко уявити собі сучасну освітню організацію без власного вебсайту, освітнього електронного контенту, постійного доступу до мережі Інтернет тощо. Розвиток комп'ютерних інформаційних технологій (КІТ) сприяє глобалізації, зміцненню міжнародного співробітництва, збільшенню товарообігу та надання послуг у режимі онлайн. Використання можливостей електронних технологій дозволяє успішно обмінюватися інформацією в умовах реального часу. Сучасні КІТ характеризуються високою швидкістю передачі даних, компактністю електронних пристроїв, доступністю, а це є дуже важливим для оперативного отримання доступу до онлайн-ресурсів і здійснення пошуку необхідної інформації як для наукової діяльності, так і для загального користування. Усвідомлюючи пріоритети лінгвістичного характеру в міжнародному спілкуванні, зроблено акцент на доцільності використання інтернет-ресурсів для оптимізації навчального процесу, насамперед, з англійської мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науково-педагогічному колі предметом дослідження стала проблема ефективного використання комп'ютерних інформаційних технологій під час навчання і самонавчання іноземної мови майбутніх фахівців. Так, до питання вироблення цілісної системи комп'ютеризованого навчання звернулися такі зарубіжні дослідники, як Р. Врана, В. Дінг, Ш. Левін, А. Макфарлейн, К. Маклін, П. Стефан та інші. Загальнопедагогічні основи застосування комп'ютерної техніки досліджено Б. Гершунським, Л. Єршовою, О. Кузнєцовою та ін.; упровадження нових інформаційних технологій навчання – Д. Магрос, Є. Полат, І. Роберт та ін.; створення продуктивного навчального середовища – Л. Елтоном, Р. Льюїсом, Дж. Маккензі та ін. Дослідженню КІТ у навчанні англійської мови присвячено роботи вітчизняних учених: С. Дишлева, М. Журби, С. Когут, О. Крюкова, І. Лобачової, І. Ставицької та ін. У наукових працях Є. Дмитрієвої, О. Олійника, Д. Садкера, П. Слетера та інших зазначено, що застосування КІТ у навчанні є комплексним фактором, що стимулює підвищення якості освітнього процесу; обґрунтовано перспективний вплив комп'ютеризації навчання іноземної мови, бо сучасні технології дозволяють не лише оптимізувати методи роботи, але й підвищити результати навчання.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. У зв'язку з тим, що роль КІТ має колосальне значення для освітнього простору, актуальним є вивчення перспектив і можливостей застосування вебресурсів для вивчення англійської мови в педагогічному виші.

Мета статті. Дослідити теоретичні аспекти впровадження КІТ під час навчання англійської мови та охарактеризувати найактуальніші вебресурси для забезпечення ефективного вивчення іноземної мови.

Виклад основного матеріалу. В освітньому контексті комп'ютерні інформаційні технології надають зростаючий арсенал інструментів для оперування цифровими даними, тобто доступ до широкого спектру та різноманітності контенту, що лежить в основі інформаційного середовища. Зважаючи на широке застосування комп'ютерних технологій, доцільним є аналіз можливості використання електронних ресурсів під час навчання англійської мови [1, с. 125]. Безсумнівно, що для студента як майбутнього фахівця, який вивчає іноземну мову, інтернет-ресурси мають вагомим значення, бо допомагають вирішувати цілу низку завдань:

1) доступ до автентичних джерел (оригінальних текстів, аудіо- і відеоматеріалів, іншомовних газет (The Guardian, The Washington Post, The Times, The Independent, The Daily Telegraph, Positive News тощо), порталів (Luiro, Duolingo, BBC Learning English, Engvid, TED, BBC World Service, Loyal Books, CNN World News) тощо);

2) спілкування онлайн із носіями мови: сайти для вивчення і практики іноземних мов (Busuu, LinguaLeo, Lang-8, Italki тощо);

3) онлайн-навчання іноземних мов, курси професійної перепідготовки у сфері іноземних мов (вебінари, дистанційне навчання, освітні інтернет-портали тощо);

4) оперативний доступ до навчальної та довідкової інформації: електронних словників, енциклопедій, навчальних посібників, довідників (Britannica, Wikipedia, Scholarpedia тощо);

5) переклад іншомовної інформації для первинного ознайомлення з текстом (онлайн-сервіси інтернет-перекладачі).

6) тестування на знання мови в режимі онлайн (пробні тести, тестування TOEFL, тести на аудіювання тощо).

Найбільш оптимальним способом вивчення англійської мови є мовно-мовленнєва практика з носієм мови. Розглянемо найактуальніші сайти, де кожен студент зможе підібрати собі цікавого співрозмовника, здійснити акт комунікації іноземною мовою і вдосконалити свої мовні навички.

1. **Busuu** – ресурс, де студент може знайти безкоштовний іншомовний навчальний матеріал як для запам'ятовування тематичної лексики, необхідної для побутового спілкування, так і для постановки вимови та інших аспектів вивчення мови. Busuu дає можливість спілкуватися з носіями мови та відправляти їм (отримувати від них) зроблені завдання на перевірку. Ознайомившись із рекомендаціями та вимогами цієї програми, сту-

дент планує своє тижневе навантаження: частоту виконання вправ – і відповідно до цього Busuu визначає кінцевий термін курсу [3].

2. **Livemocha** – соціальна мережа для тих, хто зацікавлений у вивченні іноземних мов. Це спільнота ентузіастів, які допомагають один одному вчитися (носії мови виправляють помилки у виконаних завданнях). Також наявна практика обміну текстовими повідомленнями, а відео- чи аудіочат забезпечить кращу практику в іншомовному спілкуванні. Кожен студент може знайти співрозмовника та здійснити взаємодопомогу у вивченні мови в режимі реального часу. Livemocha пропонує чотирьохрівневі навчальні курси 27 мовами. У своєму складі кожен рівень має розділи та уроки із завданнями на читання й аудіювання. Письмові вправи передбачають відповіді на питання чи написання невеликого есе з вивченої теми, усні – прочитання оригінального тексту чи спілкування за запропонованою ситуацією. Виконані завдання оцінюються носієм мови певною кількістю балів, що дозволяє користувачу програми відслідкувати свої досягнення [4].

3. **Lang-8** – е-ресурс для вивчення англійської мови з носіями мови. Контент цієї програми зорієнтовано на відпрацювання письмових навичок. Після реєстрації на Lang-8 студент може робити у своєму журналі записи мовою, яку вивчає (для перевірки можна опублікувати будь-який матеріал: твір, повідомлення, запис для блогу чи виконане домашнє завдання), а інші – носії мови, які зареєстровані на сайті, – коректують їх. Україномовний користувач також зможе допомогти у вивченні своєї рідної мови іноземцям, перевіривши їхні вправи з української мови.

4. **ITalki** – сайт, де розміщені корисні іншомовні навчальні матеріали. Студент може поставити питання носію мови, знайти собі персонального викладача та спробувати себе в ролі тьютора. На порталі можна знайти як кваліфікованого викладача з відповідним документом про освіту, так і пересічного співрозмовника, готового до неформального спілкування. Кожен викладач на ITalki створює свою освітню програму, яка охоплює не лише спілкування на вільні теми, а й залучення додаткових ілюстративних, аудіо- та відеоматеріалів.

5. **My language exchange** – найкращий сервіс для того, щоб знайти друга для листування. Це єдиний вебсайт із перевіченим методом обміну мовами та планами уроків, завдяки якому студент зможе отримати ефективну мовну практику. Ресурс, створений кваліфікованим викладачем, який спеціалізується на організації мовного обміну, дозволяє: а) показати, як зробити процес мовного обміну ефективним навіть без участі вчителя і незалежно від рівня володіння мовою; б) створити безпечне та сприятливе середовище навчання під час мовної практики; в) сприяти дружній атмос-

фері з мовними партнерами для підтримки мотивації. Інструмент пошуку дає можливість користувачу знайти ідеального партнера, указавши його рідну мову та мову, яку він вивчає, а також бажану країну проживання і вік співрозмовника [6].

6. **ESLPod** – ресурс із живою англійською мовою, наявність великої кількості підкастів, що охоплюють усі сфери суспільного життя. Завдяки спеціальному методу подачі лексичний матеріал досить швидко засвоюється і закріплюється. Користувач має доступ до необмеженої англійської мови: це і щоденна англійська (діалоги та розповіді з використанням розмовної американської англійської мови; студент отримує докладні пояснення щодо вживання кожного з ключових виразів та ідіом; вивчення мови в 17 корисних категоріях і понад 1800 тем: бізнес, подорожі та транспорт, гроші та покупки, повсякденне життя, розваги і спорт, сім'я і стосунки тощо) і культурна англійська (студент знайомиться з інформацією англійською мовою, що допоможе зрозуміти звичаї та культуру США; запропоновано більше 2000 тем: свята і фестивалі, американські письменники та художники, популярні книги і фільми, відомі місця та міста, історія та політика тощо) [7].

Так, використання запропонованих вебресурсів, де представлено безліч відомостей країнознавчого, граматичного та лексичного характеру, дозволяє студентам самостійно і в короткі строки знаходити потрібну англомовну інформацію та активно брати участь в усній та письмовій комунікації з носіями мови завдяки відеозв'язку, вебінарам, SMS-чатам тощо і, безсумнівно, долати мовний бар'єр і культурний шок.

Запорукою успішного засвоєння іншомовного матеріалу є постійна активізація активного і пасивного словникового запасу, тому регулярна робота як із друкованими, так і з електронними словниками є обов'язковою умовою ефективного вивчення іноземної мови. Зазначимо, що електронний словник не є аналогом друкованого, бо має істотні функціональні відмінності (Abby Lingvo, WordReference, Multitran, Linguee, Babla, The Free Dictionary, Macmillan, Collins Dictionary, Urban Dictionary тощо): зручність і доступність, зрозумілий графічний інтерфейс, наявність функції пошуку і закладок в обрані, збереження історії запитів, що дуже зручно для подальшої роботи з лексикою, можливість регулярного оновлення вмісту тощо. У словниках подано значну кількість корисної довідкової інформації: уживання іменників у множині та однині, часові форми дієслів, уживання прийменників, стилістичні характеристики лексичних одиниць, синоніми й антоніми тощо [8].

На сьогодні мережа Інтернет відкриває доступ до величезного мовного і лінгвокраїнознавчого матеріалу, а впровадження сучасних КІТ у процес навчання іноземної мови створює широкі можли-

вості для ефективної організації освітнього простору та розширення комунікативних можливостей. Так, використання онлайн-ресурсів дозволяє: а) здійснити пошук текстових, графічних і аудіовізуальних матеріалів на різні теми; б) зробити лінгвістичний аналіз усного та письмового дискурсу англійської аудиторії; в) забезпечити організацію дистанційних мовних курсів тощо.

Майбутній фахівець розуміє, що володіння мовою на професійному рівні відкриває для нього перспективи майбутнього кар'єрного зростання та робить його конкурентоспроможним, бо англійська мова є найважливішим інструментом міжнародного співробітництва і міжкультурної комунікації. Крім того, володіння англійською мовою дає можливість користуватися світовими ресурсами; науковими джерелами в оригіналі; дивитися фільми і новини англійською тощо [5].

Зазначимо, що комунікативність, інтерактивність та автономність у навчанні, а також вивчення мови в контексті культури має велике значення в опануванні іноземної мови. Формування міжкультурної компетентності майбутніх фахівців неможливе без спілкування на практиці, а КІТ допомагають змодельовувати комунікативні навчальні ситуації чи реалізувати теоретичні навички в реальному акті іншомовної комунікації, зокрема за участі носіїв мови. Так, інтернет-ресурси дають унікальну можливість користуватися автентичним контентом і спілкуватися з носіями мови, тобто створюють сучасне освітнє середовище, що характеризується багатьма природними ознаками [2, с. 53].

Вебресурсам із вивчення англійської мови властивий лінгвокраїнознавчий підхід, який передбачає вивчення мови в культурно-історичному контексті (знайомство з культурою, менталітетом, традиціями і звичаями відповідних країн, із національної літературою, фольклором тощо), що допомагає зануритися в іншомовне середовище й отримати реальний досвід міжкультурного спілкування. Крім того, використання інтернет-ресурсів дозволяє організувати навчання англійської мови на основі принципів відкритості, адекватності та автентичності.

Використання інформаційних технологій (ІТ) під час взаємодії викладача і студента передбачає досить високий рівень персоналізації на основі індивідуально-особистісного і технологічного підходів, бо сучасні комп'ютерні технології характеризуються інтерактивністю, полісенсорним впливом і можливостями об'єктивізації контролю знань. Інтерактивність, тобто здійснення комунікації в режимі реального часу і з оперативною відповідною реакцією, є найважливішою властивістю інформаційних технологій. А полісенсорний характер впливу на студента дозволяє реалізувати дидактичний принцип наочності. Такі функціональні особливості ІТ корисні на будь-яких

етапах навчання іноземної мови. Крім того, відбувається реалізація принципу автономності, який має на меті врахування особливостей студента, вибудовування його індивідуальної освітньої траєкторії, стимулювання самостійної пізнавальної діяльності та високої мотивації до вивчення іноземної мови [1, с. 68–75].

Застосування інтернет-технологій у лінгвістиці зумовлено загальною тенденцією розвитку міждисциплінарних зав'язків і пошуком шляхів оптимізації процесу навчання іноземних мов із використанням сучасних технічних засобів. Комп'ютеризоване навчання сприяє формуванню стійких фонетичних, граматичних і лексичних навичок, що передбачає вирішення головного завдання вивчення іноземних мов – формування комунікативної компетенції. Використання КІТ є раціональним під час відпрацювання навичок читання, письма, говоріння та аудіювання [2, с. 81–98].

Висновки. Комп'ютерні програмні продукти – це засіб об'єктивізації рівня навченості з іноземної мови, що допомагає організовувати комплексний підхід під час роботи з іншомовним матеріалом. Використання сучасних інтернет-ресурсів під час вивчення англійської мови підвищує мотивацію і дозволяє більш ефективно розвивати лінгвістичні навички: 1) доступ до автентичних джерел (оригінальних текстів, аудіо- і відеоматеріалів, іншомовних газет тощо); 2) спілкування онлайн із носіями мови: сайти для вивчення і практики іноземних мов; 3) онлайн-навчання іноземних мов, курси професійної перепідготовки у сфері іноземних мов; 4) оперативний доступ до навчальної та довідкової інформації: електронних словників, енциклопедій, навчальних посібників, довідників тощо; 5) переклад іншомовної інформації для первинного ознайомлення з текстом; 6) тестування на знання мови в режимі онлайн тощо.

Найбільш оптимальним способом вивчення англійської мови є мовно-мовленнєва практика з носієм мови. Такі найактуальніші вебресурси, як Busuu, Livemocha, Lang-8, ITalki, My language exchange допомагають студентам підібрати для себе цікавого співрозмовника, здійснити акт комунікації іноземною мовою і вдосконалити свої іншомовні навички. Крім того, використання онлайн-ресурсів дозволяє: а) здійснити пошук текстових, графічних і аудіовізуальних матеріалів на різні теми; б) зробити лінгвістичний аналіз усного та письмового дискурсу англійської аудиторії; в) забезпечити організацію дистанційних мовних курсів тощо. Інтернет-ресурси дають унікальну можливість користуватися автентичним контентом і спілкуватися з носіями мови, тобто створюють сучасне освітнє середовище, що характеризується багатьма природними ознаками.

Застосування вебресурсів стимулює активний пізнавальний інтерес студентів, відповідає вимогам організації доступною освітнього середовища, дозволяє вибудувати індивідуальну освітню траєкторію, сприяє підвищенню ефективності засвоєння лінгвістичного матеріалу, надає студентам розширені можливості отримання іншомовного матеріалу в різних форматах і в комфортному режимі завдяки автоматизації рутинних операцій і об'єктивізації контролю знань.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бадарч Дендев. Информационные и коммуникационные технологии образования / Бадарч Дендев. М.: ИИТО ЮНЕСКО, 2013. 320 с.
2. Полат Е.С., Бухаркина М.Ю. Современные педагогические и информационные технологии в системе образования: учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Е. С. Полат, М.Ю. Бухаркина. М.: Издательский центр «Академия», 2010. 368 с.
3. How does busuu work? URL: <https://www.busuu.com/en> (дата звернення: 09.06.2019).
4. Learn to speak anytime, anywhere. URL: https://www.rosettastone.com/lp/sbsr/livemocha/?prid=livemocha_com (дата звернення: 07.06.2019).
5. Lobachova I. Methodical Tips for Improving Students' Foreign Language Speaking Skills in English Lessons. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. 2018. Вип. 8. URL: http://pptma.dn.ua/files/2018/8-2/4_Lobachova_42-50.pdf (дата звернення: 13.06.2019).
6. My language exchange. URL: <https://www.mylanguageexchange.com/> (дата звернення: 09.06.2019).
7. Unlimited English. All the English You Want. When and Where You Want It. URL: <https://tv.eslpod.com/> (дата звернення: 10.06.2019).
8. 5 зручних і безкоштовних онлайн-словників англійської мови. URL: <https://grade.ua/uk/news/5-udobnyh-i-besplatnyh-onlajn-slovarej-anglijskogo/> (дата звернення: 10.06.2019).